

epidermal adherence. A study on repair after separation effected by suction blistering. R. BUCHNER, Kaakopje en verticale dimensie, een kwantitatief onderzoek bij de rat. J. VAN DER GUGTEN, Neurochemische onderzoek naar de rol van catecholamine neuron systemen in de hypothalamus bij eetgedrag van de rat. F. CONINX, Over het waarnemen van veranderingen in amplitude en frekwentie van akoestische signalen. F. W. LINDEMANS, Electriche stimulatie van de

hartspieren. W. A. R. VAN HEESWIJK, De synthese van (1 - 5)-gebonden disachariden. A. J. MOTSHAGEN, Onderzoek naar aangeleerd agressief gedrag bij ratten. L. H. SIEGENBEEK VAN HEUKELOM, Studies on adenosine deaminase and purine nucleoside phosphorylase in cell-mediated immune deficiency. I. J. A. URBAN, Electrophysiological correlates of behaviorally active neuropeptides: influence on hippocampal theta rhythm and paradoxical sleep.

INGEZONDEN

(Buiten verantwoordelijkheid van de redactie; deze behoudt zich het recht voor de stukken te bekorten)

Recidiverende pseudo-roodvonk

Met belangstelling las ik de klinische les van VOORHORST en SPARREBOOM (1977). Ik geloof namelijk dat ik 35 jaar geleden in dit tijdschrift (1942) een dergelijk geval heb beschreven. Het betrof een vrouw die van haar huisarts tegen de pijn door herpes zoster veroorzaakt, poeders met 10 mg van het toen veel gebruikte opial kreeg. Opial bevat o.a. codeïne en morfine. Toen ik als waarnemer bij haar kwam was zij over een groot deel van haar huid donkerrood zoals bij roodvonk en grote delen van haar lichaam waren bedekt met grote lappen hoornhuid, tot enige vierkante decimeters toe, die ten dele nog op de opperhuid vast zaten. De aandoening jeukte erg. Van de handen en vingers waren complete „handschoenen” af te schuiven en van de voeten waren prachtige „sandalen” af te nemen. In het begin voelde de tong dik aan en „prikte”; ze zou ook rood zijn geweest. Ernstig ziek had zij zich kennelijk niet gevoeld.

In mijn artikel staat dat toen ik bij patiënte kwam, zij zich niet meer ziek voelde. In 1935 en 1936 zou zij dezelfde aandoening hebben gehad maar geen poeder hebben gebruikt. Ik heb patiënte nog naar de dermatologische polikliniek van het Academisch Ziekenhuis te Groningen verwezen doch de aandoening was er onbekend. Prof. ZURHELLE

toonde ik een „sandaal”; deze had nooit zoiets gezien.

Om meer zekerheid te krijgen over een allergische origine van de poeders nam de vrouw een half jaar later nog eens drie poeders in. Zij werd na enige uren rillerig en rood; na twee dagen begon de huid af te schilferen. De poeders liet zij verder natuurlijk staan.

Opial bevat behalve morfine en codeïne nog narceïne, thebaïne, papaverine en narcotine. Bovendien waren aan de poeders behalve opial, antipyrine en pyramidon toegevoegd. Waarom ik in de titel van mijn artikel opial heb weggelaten, is mij niet duidelijk; misschien omdat het als pijnstillend middel zoveel werd gebruikt. „Allergische proeven” met verschillende componenten apart, ook lapjesproeven, liet de patiënte verder, begrijpelijk, niet toe. Al is de vrouw de eerste dagen niet zo ziek geweest als de patiënten beschreven in de klinische les, het lijkt mij toch wel zeer waarschijnlijk dat we met dezelfde allergische uiting te maken hebben gehad.

Literatuur: VOORHORST, R. en S. SPARREBOOM (1977) *Ned. T. Geneesk.* 121, 737. — WILDERVANCK, L. S. (1942) *Ned. T. Geneesk.* 86, 504.

Groningen, mei 1977

L. S. WILDERVANCK

BERICHTEN

Buitenland

GROOT-BRITANNIË

Ziekenhuis-explosie van voedselvergiftiging door Clostridium perfringens. Op een zaterdag deden zich bij enkele patiënten die in een groot ziekenhuis opgenomen waren, verschijnselen van gastro-enteritis voor. De woensdag daarop had de kwaal zich over in totaal 379 patiënten uitgebreid, een derde van het aantal aanwezige patiënten. De meesten hadden diarree, velen hadden pijn en braakten; koorts is er niet bij geweest. Eén patiënt, een man met ernstige hydrocephalus, is overleden. Bij 46 van de hierop onderzochte 76 patiënten (d.i. 61 pct) lukte het, *Clostridium perfringens* (*C. welchii*) serotype 1 te isoleren; bij 16 patiënten werd een nieuw serotype (61) vastgesteld. Toen men ging onderzoeken, langs welke weg de besmetting had plaatsgevonden, bleek dat 78 pct van de patiënten die een bepaald ham-gerecht hadden gegeten, ziek

waren geworden. Zowel het koken als het bewaren van de ham was op ondeugdelijke wijze gedaan. De stukken waren te groot en ze waren te lang bij kamertemperatuur bewaard aler ze werden ingevroren. Daarna was de ham door een gehaktmolen gehaald, waarmee ook rauw vlees was gemalen. Uit de in deze gehaktmolen achtergebleven resten werd *C. perfringens*, type A, serotype 1 geïsoleerd, alsook *Salmonella typhimurium*. De ham was bovendien vóór de maaltijd onvoldoende verhit, zodat zelfs vegetatieve bacterievormen niet werden gedood, en gedurende het transport naar de zalen en de langdurende distributie was er ruimschoots tijd voor bacteriegroei geweest. (*Lancet*, 14 mei bl. 1046.)

VERENIGDE STATEN

Congenitale cytomegalovirus-infectie. Van de 3.700.000 kinderen die jaarlijks in de Verenigde Staten het levenslicht aanschouwen, lijden 3700 aan hersenbeschadiging ten gevol-